

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem I ve VI Öğrencilerinin Sigara İçme Alışkanlıkları

Candan Ögüş*, Tülay Özdemir*, Ayla Kara**, Yeşim Şenol*** Aykut Çilli*

* Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı

** Göğüs Hastalıkları Uzmanı

*** Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

Özet

Amaç: Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi (Ak. ÜTF) Dönem I ve VI öğrencilerinin sigara içme alışkanlıklarını belirlemek, sigarayla savaşın gerekliliği ve yöntemleri konusunda görüşlerini öğrenmek, sigaranın sağlığa zararları konusunda eğitime gereksinim düzeylerini saptamak.

Gereç ve Yöntem: Ak. ÜTF 1999-2000 öğretim yılında, Dönem I ve VI'da öğrenim gören 305 öğrencinin 296'sına (% 97.3) anket uygulanarak kesitsel bir çalışma yapıldı. Ankette öğrencilerin sigara alışkanlığına ait bilgiler yanında, sigara zararları konusunda bilgi ve tutumlarını değerlendirmeye yönelik sorular kullanıldı.

Sonuçlar: Öğrencilerin sigara içme oranı, dönem I'de % 14.7, dönem VI'da % 49.6, ortalama % 30.4 saptandı. Sigara alışkanlığı dönem VI'da istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksekti ($p<0.05$). Sigaraya başlama yaş ortalaması dönem I'de 13.8 yıl dönem VI'da 17.7 yıl bulundu. Sigara içenlerin yaklaşık yarısı (% 49.2) 1 paket/gün ve üzerinde sigara kullanıyordu. Ortalama sigara içme süresi dönem I'de 6.9 ± 2.8 yıl, dönem VI'da 7.1 ± 3.3 yıl idi. En sık sigaraya başlama nedeni merakı (% 32). Öğrencilerin % 93.3'ünün tütün mamullerinin zararlarının önlenmesi ile ilgili kanun konusunda bilgileri yoktu. Öğrencilerin tümü tıp eğitimi alıyor olmanın sigara içme konusundaki tutum veya davranışları üzerine olumlu ya da olumsuz etkisinin olduğunu ve % 53.3'ü ise tıp fakültelerinde sigara ve zararları konusunda eğitim verilmesinin gerekli olduğunu bildirdiler.

Son Söz: Öğrencilerin, sigaranın sağlığa olumsuz etkileri ve sigarayla savaş konusunda okula ilk başladıkları dönemlerden itibaren kapsamlı bir şekilde eğitilmeleri gereklidir.

Akciğer Arşivi: 2004; 5: 139-142

Anahtar Kelimeler: Sigara anketi, Tıp Fakültesi öğrencileri

Summary

Smoking Habits of Class I and VI Medical Students at Akdeniz University Medical Faculty

Objective: The purpose of this study is to determine smoking habits of class I and VI students in Akdeniz University Medical Faculty, to get their opinion on the necessity and methods of the struggle with smoking and to assess the need for education about harmful effects of smoking.

Materials and Methods: A standard questionnaire was given to 296 of 305 (97.3 %) students who were at first and sixth classes of medical faculty, in 1999-2000. In this questionnaire, students were asked not only their smoking habits but also their knowledge about its harms and attitudes against smoking.

Results: The mean smoking rate among students is 30.4 % and the smoking habit was significantly higher in sixth class ($P<0.05$). The mean age at onset of smoking was 13.8 and 17.7 years in first and sixth class, respectively. Nearly half of smoker students (49.2 %) smoked 1 packet/day. The mean smoking time was 6.9 ± 2.8 and 7.1 ± 3.3 years in first and sixth class, respectively. The main reason for beginning smoking was curiosity (32 %). Of the students 93.3 % didn't have any information about harmful effects of tobacco products and the law about it. All of the students think that medical education affects their attitude or behaviour on smoking and 53.3 % of students think that there must be an education programme about harmful effects of smoking.

Conclusion: Education programme about harmful effects of smoking should be started in earlier years of medical school.

Archives of Lung: 2004; 5: 139-142

Key Words: Smoking questionnaire, Medical students

Giriş ve Amaç

Sigara karşıtı tutum ve davranışlarıyla sigara içme alışkanlığı ile savaşa büyük katkıda bulunmaları beklenen meslek grupları olan öğretmen, hemşire ve doktorlar arasında sigara

ra içme alışkanlığının oldukça yaygın olduğu ve sigara alışkanlığı açısından genel popülasyondan anlamlı farklılık saptanmadığı bildirilmektedir (1,5). Herhangi bir nedenle hastayı muayene eden doktorun, hastanın sigara alışkanlığını sorgulaması ve bırakmayı önermesi, sigarayla savaşta kolay ve

etkili bir yöntem olarak önerilmekte ve sadece bu tavsiye ile olguların yılda % 5-10' unun sigarayı bıraktığı belirtilmektedir (2,3). Buna karşın doktorların hastalarını sigara alışkanlığı yönünden irdelemekte isteksiz oldukları ve İngiltere'de pratisyen hekimlerin, sigara içen hastalarının sadece yaklaşık 1/3'üne sigarayı bırakmayı önerdikleri bildirilmektedir. Bu oran ülkemizdeki çalışmalarda % 45.4 ve % 50.5 olarak verilmektedir. Bu isteksizliğin önemli nedenlerinden birinin doktorun kendisinin sigara kullanması olduğu belirtilmektedir (6-9). Geleceğin doktorları olan tıp fakültesi öğrencilerine sigaranın zararları, sigarayla ilişkili hastalıklar ve bu alışkanlıktan kurtulma yöntemleri konusunda yeterli bilgi, donanım ve sigarayla savaşta aktif rol alma sorumluluğu kazandırmanın gerekliliği ve önemi açıktır. Bu amaçlar ışığında verilecek olan eğitime, fakültenin ilk yıllarında başlanması ve öğrenci mezun olana kadar sürdürülmesi önerilmektedir (2). Ancak, fakültemizde sigara ve sağlık eğitimi, Dönem V göğüs hastalıkları stajı sırasında, sadece 1 saatlik teorik ders şeklinde verilmektedir. Çalışmamızda, öğrencilerimizin okula başladıkları ve eğitimlerini tamamladıkları dönemlerde sigara alışkanlık düzeylerini belirlemeyi, bunu etkileyen faktörleri ve sigaranın sağlığa zararları konusunda eğitime gereksinimlerini araştırmayı planladık.

Materyal ve Metod

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi dönem I ve VI' da 1999-2000 öğretim yılında öğrenim gören 305 öğrencinin ulaşılabilen 296'sı (% 97.3) çalışmaya alındı. Öğrencilere isim belirtmeksizin kendilerinin doldurması için yaş, cinsiyet, sigara alışkanlığının olup olmadığına ek olarak sigara içme süresi ve günlük içilen sigara miktarı, sigaraya başlama yaşı,

öğrenciler yanıtladı. Dönem VI'da % 49.6 olan sigara içme oranı dönem I'e (% 14.7) göre anlamlı düzeyde yüksekti (Grafik 1). Dönem I'de erkeklerde % 11, kızlarda % 3.7, dönem VI'da sırasıyla % 38.3, % 11.3 olarak saptanan sigara içme alışkanlığı oranları, her iki dönemde erkek öğrencilerde anlamlı yüksek bulundu (Tablo II).

Halen sigara içen 90 (% 30.4) öğrencinin ortalama sigara içme süresi 6.5 ± 3.3 yıl (2-12), günlük içilen sigara miktarı 18 adet/gün saptandı. Sigara içenlerin yaklaşık yarısı (% 49.2), 1 paket/gün ve üzerinde sigara kullanıyordu. Sigaraya başlama yaşı dönem I'de anlamlı düşüktü, sigara içme süresi açısından dönem I ve VI öğrencileri arasında anlamlı bir fark saptanmadı (Tablo III).

Çalışmaya alınan öğrencilerin sigaraya başlama nedenleri arasında sırasıyla merak (% 32), stres (% 23), özentisi (% 19), daha olgun görünme isteği (% 18) ve çevrenin ısrarı (% 8) yer alıyordu.

Şu anda içme nedenlerini ise sırasıyla sıkıntı ve mutsuzluğu azaltma (% 36), öfkeli ve heyecanlı zamanlarda sakinleşmek (% 28), bir konu üzerinde yoğunluğu toplamak (% 19) ve daha olgun görünme isteği (% 17) oluşturuyordu. Sigaraya başlama ve içme nedenlerinde Dönem I ve VI' da istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktu.

Sigara içen öğrencilerin 62 (% 52.5)'si başlangıçtan beri hep aynı sigara markasını kullandıklarını, 48'i (% 40.7) yerli marka sigara, 70 'i de (% 59.3) yabancı marka sigara içtiklerini belirttiler. Sigara içen öğrencilerin % 17.8'inin sigarayı bırakmayı hiç düşünmemiş, % 13.4'ünün birkaç kez düşünmüş, % 68.9'unun ise sık sık düşünmüş olduğu saptandı. Neden bırakmayı düşündükleri sorulduğunda öğrencilerin % 60' ı sağlığa zararlı olduğu için, % 17.3'ü çevredeki insanların rahatsız ettiğini düşünerek, % 16'sı hastalık nedeniyle % 6.7' si maddi nedenlerle bırakmayı düşündüklerini ifade ettiler.

Tablo I: Öğrencilerin demografik özellikleri.

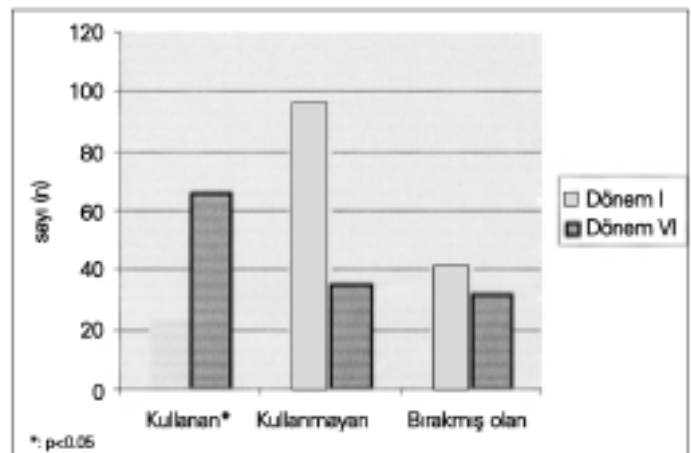
	Erkek n(%)	Kız n(%)	Toplam	Yaş (yıl)
Dönem I	101 (% 62.0)	62 (% 38.0)	163	19 ± 0.89
Dönem VI	71 (% 53.4)	62 (% 46.6)	133	24.5 ± 2.23
Toplam	172 (% 58.1)	124 (% 41.9)	296	

başlama nedenleri, tütün mamullerinin zararlarının önlenmesine dair kanun, tıp eğitimi alıyor olmanın sigara içme konusundaki tutum ve davranışlar üzerine etkisi ve tıp fakültelerinde sigara ve sağlığa zararları konusunda eğitime gereksinim olup olmadığı gibi konularda 33 parametreden oluşan anket formu verildi. Sonuçlar "SPSS for Windows" programında analiz edildi. İstatistiksel değerlendirmede "Ki-kare" testi kullanıldı. $p < 0.05$ değerleri anlamlı kabul edildi.

Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin 163' ü (% 55.1) dönem I, 133' ü (% 44.9) dönem VI öğrencisiydi. Dönem I öğrencilerinin yaş ortalamaları 19 ± 0.89 yıl (17-21), dönem VI öğrencilerinin ise 24.5 ± 2.23 yıl (21-34) olarak bulundu. Öğrencilerin % 58.1'i erkekti (Tablo I).

Sigara içme alışkanlığı ile ilgili soruyu ankete katılan tüm

Grafik 1: Öğrencilerin sigara içme alışkanlıklarının dönemlere göre dağılımı.

Sigarayı bırakanların ortalama sigara kullanma süresi ve miktarı Dönem I' de 3.8 ± 2.8 yıl, 12.4 ± 8.1 adet/gün, Dönem VI' da 4.6 ± 3.2 yıl, 15.2 ± 9.1 adet/gün saptandı. Sigara bırakma nedenleri arasında ilk sırayı sağlık kaygıları alıyordu. Sigarayı bırakan öğrencilerin, yaklaşık yarısının 3 aydan daha uzun süre önce sigarayı bıraktıkları öğrenildi. Sigara içen öğrencilere "Sigarayı bırakmak için yardımcı olacağımızı söylesek bize katılır mısınız?" sorusunu yönelttiğimizde % 42.9'u "evet", % 21.4'ü "hayır", % 35.8'i "fikrim yok, düşünmedim" biçiminde yanıtladı.

Öğrencilerin % 93.3'ünün tütün mamullerinin zararlarının önlenmesi ile ilgili kanun konusunda bilgileri yoktu.

Öğrencilerin tümü tıp eğitimi alıyor olmanın sigara içme konusundaki tutum ve davranışlar üzerine olumlu ya da olumsuz etkisinin olduğunu belirtti. Dönem I öğrencilerinin % 57.1'i olumlu, % 42.9'u olumsuz etkisinin olduğunu, Dönem VI öğrencilerinde % 56.3 olumlu, % 43.7 olumsuz etkisinin olduğunu ifade ettiler. Olumlu etkiler arasında en önemli neden sigaranın sağlığa zararlarının öğretilmesi (% 64), olumsuz etkenler arasında ise tıp eğitiminin stresli bir eğitim (% 67) olduğu idi.

Öğrencilerin % 53.3'ü tıp fakültelerinde sigara ve zararları konusunda eğitim verilmesini gerekli buluyordu. Bu oranda her iki dönem öğrencileri arasında fark yoktu.

Tartışma

Ülkemizde üniversite öğrencilerinin yaklaşık yarısının sigara kullandığı belirtilmektedir. Tıp fakültesi öğrencilerinin sigara içme oranı Türkiye'de yapılan çalışmalarda % 17-52.6, yurt dışında yapılan çalışmalarda % 11-61 arasında bildirilmektedir (1,3). Çalışmamızda bu oran % 30.4 bulundu. Literatürde, Avrupa'daki tıp öğrencilerinin sigara içme prevalansının, Asya'daki tıp öğrencilerinden daha yüksek, sigara kullanma hızlarının genellikle topluma ait verilerle uyumlu, bazı ülkelerde biraz düşük, Türkiye'deki erkek tıp öğrencilerinin sigara içme prevalansının ise Avrupa'daki tıp öğrencilerinden yük-

sek olduğu belirtilmektedir (2,10). Afrika, Ortadoğu ve Asya'da kız tıp öğrencilerinin sigara içme oranının erkeklerden düşük olduğu, bu durumun muhtemelen kültürel baskıyı yansıttığı, Avrupa'daki kız öğrencilerinin ise sigara alışkanlığını edinme riskinin yüksek olduğu, sigara içme eğilimlerinin giderek arttığı vurgulanmaktadır (11,12). Bu verilerle uyumlu olarak, çalışmamızda sigara içme alışkanlığı her iki dönemde de erkek öğrencilerimizde anlamlı yüksek bulundu ve sigara içen kız öğrencilerimizin yüzdesinde Dönem VI' da anlamlı artış olduğu dikkati çekti (Tablo II).

Tıp öğrencilerinin çoğunun üniversite eğitimleri sırasında sigara kullanma alışkanlığı edindikleri ya da içtikleri sigara miktarını arttırdıkları, bunun nedeninin sigaranın zararları konusunda eğitim yetersizliği olabileceği bildirilmektedir (2,13). Tıp öğrencilerinde, eğitimleri sırasında sigara alışkanlığında artış olmasının, aldıkları tıbbi eğitim ve klinik pratiklerin öğrencileri sigaradan vazgeçiremediğinin göstergesi olduğu vurgulanmaktadır (14). Uçkun ve arkadaşlarının çalışmalarında tıp öğrencilerinde sınıf düzeyi arttıkça sigara içme alışkanlığının arttığına dikkat çekilmektedir (15). Çalışmamızda dönem I öğrencilerinde % 14.7 olan sigara içme oranının, dönem VI öğrencilerinde % 49.6 olarak bulunması bu bulguları desteklemektedir.

Richmond'un makalesinde, tıp öğrencilerinde sigaranın sağlığa zararlı etkilerinin bilinmesinin sigara alışkanlığını rölaf olarak düşük oranda etkilediği, sigara içme konusundaki bilgilerin sigara içme davranışına yansımadağı sürece etkili olamayacağı vurgulanmaktadır (2). Bu nedenle sigarayla ilgili eğitime tıp eğitiminin ilk yıllarında, sigara alışkanlığı edinilmeden önce başlanması yanında, sigara alışkanlığı olan öğrencilere yönelik sigarayı bıraktırmaya çalışmaları yapılması yararlı olacaktır. Çalışmamızda, öğrencilerin yaklaşık % 70' inin sigarayı bırakmayı sık sık düşünmesi ve % 42.9' unun sigarayı bırakmak konusunda yardım talep etmesi bu görüşünü destekledi.

Çalışmamızda sigaraya başlamada merak, devam etmede de sıkıntı ve mutsuzluğu azaltmanın en önemli neden oldu-

Tablo II: Öğrencilerin sigara içme alışkanlıklarının cinsiyet ve dönemlere göre dağılımı.

	ERKEK						KIZ						Toplam
	Kullanan		Kullanmayan		Bırakmış olan		Kullanan		Kullanmayan		Bırakmış olan		
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Dönem 1	18	11.0*	64	39.3	28	17.2	6	3.7*	33	20.2	14	8.6	163
Dönem VI	51	38.3*	21	15.8	19	14.3	15	11.3*	14	10.5	13	9.8	133
Toplam	69	23.3	85	28.7	47	15.9	21	7.1	47	15.9	27	9.1	296

*p<0,05

Tablo III: Öğrencilerin sigaraya başlama yaşı ve içme sürelerinin dönemlere göre dağılımı.

	Sigaraya başlama yaşı (yıl)	Sigara içme süresi (yıl)
Dönem I	$13.8 \pm 3.2^*$ (6-16)	6.9 ± 2.8
Dönem VI	$17.7 \pm 2.2^*$ (12-19)	7.1 ± 3.3

*p<0,01

ğu, bırakmak istemeyenlerin de bu davranışlarına % 46 oranında bir neden gösteremedikleri saptandı. Sigara kullanan öğrencilerin sadece % 60' ı sağlığa zararlı olması nedeniyle bırakmayı düşündüklerini belirttiler. Sigaranın sağlığa zararları konusunda bilinçliliğin tıp öğrencileri arasında daha yüksek olması beklenirken, literatürde, tıp fakültesi öğrencilerinin sigarayla ilişkili belli başlı hastalıklar hakkında bile bilgi eksikliklerinin olduğu belirtilmekte ve bu durum tıp fakültelerinde si-

garayla ilgili eğitimin genel olarak yetersizliğine bağlanmaktadır (2,3,8). Mayo tıp fakültesinde yapılan bir çalışmada, birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin sigarayı bırakma ünitesinde, sorumlu eğitmeni eşliğinde, gönüllü danışman olarak çalışmalarının, sigarayı bırakma tekniklerini, farmakolojik yaklaşımı kavramaları ve kendilerine güvenmeleri açısından yararlı olduğu bildirilmektedir (16). Sigara karşıtı eğitimin, sigara bırakma tekniklerini de kapsayacak şekilde müfredatta bulunması önerilmektedir (17).

Ülkemizde yapılan çalışmalar, öğrencilerin ilkökul son sınıfı ile ortaokul döneminde sigarayla tanıştıklarını ve ilk denemelerini bu dönemde yaptıklarını, sigaraya ulaşmakta zorluk yaşamadıklarını göstermektedir (5,18-20). Dönem I öğrencilerimizde sigaraya başlama yaşının 13.8 ± 3.2 yıl (6-16) bulunması, sigaraya ilk ve orta öğretim dönemlerinde başladıklarının göstergesi olarak, sigarayla savaşa ilk öğretim yıllarından itibaren başlanması gerektiği görüşünü desteklemektedir. Sigaraya başlama yaşının dönem I'de anlamlı düşük olması, ülkemizde sigaraya başlama yaşının giderek düştüğü izlenimini vermektedir (Tablo III).

Öğrencilerin % 12' sinin çevrelerinde ya da arkadaşları arasında alkol ve sigaradan başka herhangi bir ilaç ya da madde kullanma ya da koklama alışkanlığı olduğunu bildirmeleri, bu konuda da eğitime gereksinimleri olduğunu düşündürdü. Çalışmamızda sigara içme alışkanlığının Dönem VI öğrencilerinde, Dönem I'e göre anlamlı düzeyde yüksek olduğunu saptadık. Öğrencilerin tamamı, tıp eğitimi alıyor olmanın sigara içme konusundaki tutum ve davranışları üzerine olumlu ya da olumsuz etkisinin olduğunu, % 53.3'ü tıp fakültesinde sigara ve zararları konusunda eğitim verilmesini gerekli bulduklarını bildirdiler. Öğrencilerin % 93.3'ü tütün mamullerinin zararlarının önlenmesiyle ilgili kanundan habersizdiler. Sonuç olarak; geleceğin doktorları olan tıp öğrencilerinin tütünün zararları, neden olduğu hastalıklar, nikotin bağımlılığı, sigarayı bırakma yöntemleri ve sigarayla savaşta kanuni yaptırımlar konularında okula ilk başladıkları dönemlerden itibaren kapsamlı bir şekilde bilgilendirilmeleri ve koruyucu hekimlik bilincinin kazandırılmasının gerekli olduğu görüşündeyiz.

Kaynaklar

1. Kocabaş A. Türkiye'de sigara içme alışkanlığının yaygınlığı ve bazı özellikleri. *Solunum Hastalıkları* 1994; 5: 133-47.
2. Richmond R. Teaching medical students about tobacco. *Thorax* 1999;54:70-8.
3. Allen MB. Medical Students' Knowledge of Smoking. *Thorax* 1999;54:2.
4. Britton J, Knox A. Helping people to stop smoking: the new smoking cessation guidelines. *Thorax* 1999;54:1-2.
5. Gürdal Yüksel E, Kunt Uzaslan E, Balkarlı H, Özcan T, Ediger D, Alkan, Karaca Ş, Durak Ö. Orta Dereceli Okul Öğretmenlerinde Uygulanan Sigara Anketi Sonuçları. *Solunum Hastalıkları* 1999;10:55-60.
6. Chapman S. Doctors who smoke. *BMJ* 1995;311: 142-3.
7. Brenner H, Sigrid S. Smoking habits of future physicians: A survey among medical students of a South German university. *Soz Praventivmed* 1996; 41: 150-7.
8. Yorgancıoğlu A, Esen A. Sigara bağımlılığı ve hekimler. *Toraks Dergisi* 2000; 1: 90-5.
9. Cirit M, Orman A, Ünlü M. Afyon'da hekimlerin sigara içme alışkanlığı. *Toraks Dergisi* 2002; 3: 253-6.
10. Tessier JF, Freour P, Nejari C, Belougne D, Crofton JW. Smoking behaviour and attitudes towards smoking of medical students in Australia, Japan, USA, Russia, and Estonia. *Tobacco Control* 1993; 2: 24-9.
11. Crofton JW, Freour PP, Tessier JF. Medical education on tobacco: implications of a worldwide survey. *Medical Education* 1994;28:187-96.
12. Baska T, Straka S, Madar R. Smoking and some life-style changes in medical students- Slovakia, 1995-1999. *Cent.Eur.J.Publ. Health* 2001; 9(3): 147-9.
13. Allen MB. Medical students knowledge of smoking. *Thorax* 1999; 54:2.
14. Livaditis M, Samakouri M, Kafalis G, Tellidou C, Tzavaras N. Sociodemographic and psychological characteristics associated with smoking among Greek Medical Students. *Eur Addict Res* 2001;7:24-31.
15. Uçkun İ, Metintaş S, Özdemir N, Kolsuz M, Metintaş M, Erginel S, Alataş . Üniversiteye Yeni Başlayan Öğrencilerde ve Ailelerinde Sigara Alışkanlığı: dört yıllık kohort çalışması ilk sonuçları. *Tüberküloz ve Toraks Dergisi* 1999; 47(3):305-10.
16. Der DE, You YQ, Wolter TD, Bowen DA, Dale LC. A free smoking intervention clinic initiated by medical students. *Mayo Clin Proc* 2001; 76: 144-51.
17. Melani AS, Verponziani W, Boccoli E, Trianni GL, Federici A, Amerini R, Vichi MG, Sestini P. Tobacco smoking habits, attitudes, and beliefs among nurse and medical students in Tuscany. *European Journal of Epidemiology* 2000; 16: 607-11.
18. Karlıkaya C. Edirne'de lise öğrencilerinde sigara içme prevalansı. Kaçakçılık, reklamlar ve ergenlerin sigaraya ulaşması? *Toraks Dergisi* 2002; 3:6-12.
19. Çelik P, Esen A, Yorgancıoğlu A, Şen FS, Topçu F. Manisa ilinde lise öğrencilerinin sigaraya karşı tutumları. *Toraks Dergisi* 2000; 1: 61-6.
20. Göksel T, Cirit M, Bayındır Ü. İzmir ili lise öğrencilerinin sigara alışkanlığını etkileyen faktörler. *Toraks Dergisi* 2001; 2: 49-53.